

Aardschok in Duitsland: Volkswagen dreigt minstens drie fabrieken te sluiten.

De directie van Volkswagen kiest voor een confrontatie met vakbond IG Metall en de ondernemingsraad in een poging het autoconcern winstgevender te krijgen. De or wijst de saneringsplannen af.

Ingrijpende saneringsplannen bij autofabrikant Volkswagen hebben maandag de politieke discussie over de economische malaise in Duitsland op scherp gezet. De Duitse regering komt onder druk te staan om een snoeiharde sanering bij de belangrijkste autobouwer van het land te voorkomen.

De Beierse christendemocratische minister-president Markus Söder stelde na het nieuws dat Volkswagen erop zint minstens drie fabrieken te sluiten en tienduizenden banen te schrappen, dat Duitsland een 'auto-Marshallplan nodig heeft'. Daarbij hoort dat de EU het plan opschort om in 2035 te stoppen met auto's met een verbrandingsmotor.

Ook moeten van hem de dreigende Europese CO2-boetes van tafel voor automakers wier vloot per 2025 te veel broeikasgas produceert. Duitsland moet verder weer aankoopsteun invoeren om de aanschaf van elektrische wagens aantrekkelijker te maken, vindt Söder.

Reactie Scholz.

Bondskanselier Olaf Scholz zei maandag in reactie op het nieuws dat het personeel van Volkswagen niet de prijs moet betalen voor eerdere fouten van het management. Vier Duitse deelstaten eisten medio oktober al dat de reorganisatie bij Volkswagen niet tot banenverlies leidt. Daarbij was ook Nedersaksen. Die deelstaat, waar zes van de tien Duitse fabrieken van Volkswagen zijn gevestigd, is aandeelhouder in de autobouwer en heeft bij beslissingen van de autobouwer een stemgewicht van 20%.

Het nieuws dat Volkswagen harde ingrepen plant, kwam maandag van Daniela Cavallo, voorzitter van de ondernemingsraad bij de Duitse autoproducent. 'Geen enkele fabriek is veilig', zei ze bij een overleg met werknemers in Wolfsburg. De directie wil daarbij dat het personeel dat mag blijven, in totaal 18% loon inlevert, aldus Cavallo.

De Duitse autobouwer is al sinds september in overleg met de vakbonden en ondernemingsraad over maatregelen om het concern winstgevender te krijgen. Cavallo zei maandag in Wolfsburg dat het de raad van bestuur van Volkswagen bij de harde ingrepen menens is. In zijn historie sloot de autobouwer nog nooit een vestiging. Die tijden lijken voorbij. Volkswagen heeft de baangarantie voor zijn werknemers, die gold tot 2029, al in september opgezegd.

Dat de directie nu haar plannen voor een zware sanering op tafel legt, heeft volgens Cavallo niets te maken met de lopende cao-onderhandelingen. Daarin eist vakbond IG Metall een loonsverhoging van 7%. Volgens Cavallo zoekt de directie de confrontatie. 'Ze nemen bewust het risico dat hier spoedig alles escaleert.'

Woensdag overleg.

De directie van Volkswagen ging maandag niet concreet op de sanering in. Het bedrijf stelt wel dat het voor 'een beslissend moment in de ondernemingsgeschiedenis staat'. Personeelsdirecteur Gunnar Kilian zei in een interne verklaring dat de 'situatie ernstig is. We kunnen ons zonder uitgebreide maatregelen om weer concurrerend te worden geen wezenlijke investeringen in de toekomst veroorloven'.

Thomas Schäfer, binnen de directie van de VW Group verantwoordelijk voor het merk Volkswagen, meldde in dezelfde verklaring dat de kosten bij de Duitse fabrieken '25% tot 50% liggen boven wat wij van plan zijn. Sommige Duitse fabrieken werken twee keer zo duur als die van de concurrentie'. Volkswagen kondigde eerder aan €10 mrd te willen snijden in de kosten, om zo een marge van 6,5% te kunnen halen.

Bedrijf en werknemers treffen elkaar woensdag voor een nieuwe ronde in het cao-overleg. IG Metall had al vóór het nieuws over de saneringsplannen voor dinsdag waarschuwingsacties bij Volkswagen in Osnabrück en bij Audi in Ingolstadt gepland.

Or-voorzitter Cavallo kwalificeerde maandag het beraad van woensdag als cruciaal. Volgens haar wil de directie personeelsleden die na de reorganisatie in dienst blijven, 10% op hun loon korten. Daarna zou het bedrijf voor 2025 en 2026 bij het salaris de nullijn willen hanteren. Ook toeslagen komen te vervallen, alsmede een inflatiecorrectie. Volgens IG Metall komt de min daardoor in totaal uit op 18%.

De or-voorzitter verwijt de directie 'paniek te veroorzaken' door geen duidelijkheid te scheppen. Er is geen plan om markten terug te winnen, 'geen concept voor het toekomstige productportfolio en geen idee om weer leidend te zijn qua technologie', aldus Cavallo.

'Massaontslag onbespreekbaar'.

Bij Volkswagen in Duitsland werken zo'n 120.000 mensen. De helft van de Volkswagen-personeelsleden is actief in de hoofdvesting in Wolfsburg. Volkswagen heeft daarnaast vestigingen in Emden, Braunschweig, Osnabrück, Salzgitter, Kassel, Chemnitz, Zwickau en Dresden.

Met name de vestiging in Osnabrück lijkt kwetsbaar. Het gaat om een kleinere fabriek van Volkswagen, die recent een order van Porsche verloor. De bezetting laat er te wensen over, maar dat geldt ook voor de fabriek in Zwickau, waar Volkswagen elektrische modellen maakt.

Industrietop in Berlijn.

Het tumult bij Volkswagen speelt juist aan de vooravond van een industrietop die bondskanselier Olaf Scholz (SPD) voor dinsdag heeft belegd. Scholz wil met de auto-industrie, chemie en staalsector praten over maatregelen om de malaise in de bedrijfstakken en de recessie in Duitsland te beëindigen. Hij zint onder meer op ingrepen in de kosten die bedrijven betalen voor het transport van stroom.

Over de industrietop ontstond vorige week controverse. Minister van financiën Christian Lindner (FDP) was niet voor het treffen uitgenodigd, en belegde vervolgens voor dinsdag zijn eigen top, maar dan voor andere bedrijfstakken, zoals de installatiebranche, voor mkb-organisaties en voor familiebedrijven. Minister van economische zaken Robert Habeck (Groenen) is bij geen van beide toppen, maar legde vorige week zonder ruggespraak met FDP en SPD een plan op tafel voor een investeringskorting van 10% als bedrijven geld steken in uitbreiding of een nieuwe fabriek.

Directeur Michael Hüther van onderzoeksinstituut IW in Keulen loofde maandag dat de regering oplossingen zoekt voor de neergang in de economie. 'Maar ze zou moeten samenwerken, en niet tegen elkaar in moeten werken.'

Hij vindt dat de waaier aan regeringsinitiatieven 'een beetje radeloos overkomt'. Je moet het 'de regering nageven dat ze de economische crisis niet doodzwijgt. Ten minste bij de regeringsvoorstellen voor de redding van de Duitse economie is het hoogconjunctuur', schamperde Hüther.

Or-voorzitter Cavallo zei maandag dat de politiek eindelijk moet ontwaken. 'Zeggen dat je aan de kant van het Volkswagen-personeel staat, volstaat niet. We hebben een alomvattend plan van de politiek nodig, waardoor elektromobiliteit weer gaat vliegen. En een masterplan voor de industriële vestigingsplaats Duitsland.'

Volkswagen investeerde eerder fors in elektromobiliteit, maar nadat de regering plotsklaps in december 2023 een steunregeling voor particulieren had geschrapt, zakte de markt voor elektrowagens in. Berlijn kondigde na het eerste saneringsnieuws begin september aan dat er wel een stimuleringsregeling komt voor bedrijven die elektrische auto's als dienstwagens aanschaffen.

Op de achtergrond speelt ook de tegenwind mee die Volkswagen op de belangrijke Chinese markt ondervindt. De verkopen daar zijn ingezakt, doordat de Duitse autofabrikant de concurrentiestrijd met Chinese e-auto's verliest en de Chinese consument sowieso terughoudend is. Fabrikanten zoals Mercedes-Benz en BMW hebben daar ook last van.

Het aandeel Volkswagen verloor maandag zo'n 1% op de beurs in Frankfurt.